

вон. проф. д-р Лазар Нанев, судија¹

УЛОГАТА НА СУДИЈАТА ВО ОДМЕРУВАЊЕТО НА ВИДОТ И
ВИСИНАТА НА КАЗНАТА СПОРЕД ЗАКОНОТ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ
НА ВИДОТ И ОДМЕРУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА КАЗНАТА

1.02 Прегледна научна статија
УДК 347.962:343.242 (497.7)

Апстракт

Независноста на судството и човековите права и слободи се неопходен услов во заштитата на правата на секој човек, согласно условите од чл. 6 од Конвенцијата за човекови слободи и права, правната сигурност и довербата на јавноста во владеење на правото. Поделбата на власта на законодавна, извршна и судска е една од темелните вредности определени во чл. 8 ст.1 ал. 4 од Уставот на РМ, и кога се во прашање сите три власти, имаат свои надлежности, со тоа што, Врховниот суд на Република Македонија, како највисок судски орган во системот на правораздавањето, согласно чл. 101 од Уставот на Република Македонија, има обврска да го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите. Ваквата негова надлежност исто така произлегува и од Законот за судови, во кој е наведено дека Врховниот суд на Република Македонија на општа седница утврдува начелни ставови и начелни правни мислења по прашања од значење за обезбедување на единствена примена на законите од страна на судовите. Со донесувањето на Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната, иако законодавецот најавуваше воедначување на казнената политика и доминантна улога на судијата, практичната примена, ги покажа сите слабости и недоречености, според кој наместо воедначување имаме поострувањето на казнената политика, наместо еднаквост и правичност, непочитување на начелото на индивидуализација на казната и доведување во нерамноправна положба на осудените лица, наместо казнени рамки контролор на казнената политика, наместо слободно судиско убедување, судите добива уште едно тело кое ќе ја контролира нивната работа, наместо судска независност, математичка рамка за судијата.

Овој труд опфаќа критичка анализа од практичната примена на законот, на неговите недоречености, нелогичности и слабости.

Клучни зборови: казнена постапка, суд, закон, казнен закон, одмерување на казната, отежнителни околности, олеснителни околности.

¹ Универзитет „Гоце Делчев“, Правен факултет – Штип, Email: lazar.nanev@ugd.edu.mk

1. Практична примена на Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната

Иако со новиот концепт на Законот за кривична постапка, се прифаќа новата пасивизирана улога на судијата во текот на кривичната постапка, за сметка на неговата активна улога во одмерувањето и изрекувањето на кривичните санкции, сè повеќе се поставува прашањето и се среќаваат размислувања во однос на фактот, што е мотивот на еден судија да прифати постапка во која неговата улога е маргинализирана при одредувањето на видот и одмерување на висината на казната.

Иако, начелото на индивидуализација на казната е едно од најважните начела во кривичното право и значи определување на судијата за казна што во најголема можна мера ќе одговара на даден сторител да ги оствари целите на казнувањето наведени во законот, при што не значи само сообразување на казната со потребите на ресоцијализацијата, туку и сообразување со потребите на генерално-превентивните цели на казнувањето, процесот на индивидуализација на казната, во кривичната постапка според концептот на ЗКП во примена од 1.12.2013 година сè повеќе претставува облик на англосаксонска постапка, во која е зајакната позицијата на странките и се намалува улогата на судот при утврдувањето на вината. Токму поради тоа процесот на индивидуализација на казната го претставува најважниот, а секако и најкреативниот дел на работата во процесот на судење.

Не навлегувајќи во мотивите за донесување на Законот за одредување на видот и одмерување на висината на казната, законодавецот или авторите на законот во чл. 1 наведуваат дека, со овој закон се уредува одредувањето на видот и одмерувањето на казната, договарање за видот и висината на казната меѓу јавниот обвинител и обвинетиот во рамките на спогодувањето како и формирањето, составот, мандатот и надлежностите на Комисијата за воедначување на казнената политика, при што во целост ја негираат улогата, положбата и надлежностите на судијата, што укажува на првобитната потреба и намена за донесување на законот, а тоа е остварување на функцијата на јавниот обвинител во договарањето за видот и висината на казната помеѓу јавниот обвинител и обвинетиот во рамките на спогодувањето, што и навистина претставува суштинска потреба која прозилегува согласно новиот концепт на ЗКП. Понатаму законодавецот наведува дека, целта на законот е воедначување на казнената политика при изрекувањето на казните од судовите во Република Македонија преку пропишување објективни критериуми за одредување на видот и одмерување на висината на казната, со што ја маргинализира и го понижува местото и улогата на Врховниот суд на Република Македонија, кој согласно чл. 101 од Уставот на РМ, како највисок суд во државата има обврска да го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

На овој начин со маргинализирање на уставната положба на Врховниот суд на Република Македонија, законодавецот не само што се обидува според предвидената надлежност на Комисијата за воедначување на казнената политика да му парира на Врховниот суд на РМ, напротив директно врши упат во независноста на судството, на негото место и улога, на поделба на власта, на законодавна, судска и извршна и истовремено ги загрозува основните принципи согласно чл. 6 од Конвенцијата за човекови слободи и права, како највисоки дострели на едно демократско општество.

Една од дилемите која се поставува, на ваквиот концепт, е дали со маргинализирањето на судиите од Врховниот суд на РМ и со преферирањето на членовите на Комисијата за воедначување на казнената политика, всушност се замаглува линијата помеѓу судската и извршната власт и дали со ваквиот начин на поставеност на Комисијата, не само што се дерогира судскиот систем, туку и извршната власт на мала врата уште повеќе не ја нагласува својата доминантност над судската власт.

Иако, законот ги преферира и се заснова на начелата на законитост, индивидуализација на казната, пропорционалност на казната со стореното кривично дело, ефикасност, воедначување на казнената политика и транспарентност, воедначувањето на казнената политика според законодавецот добива двојно својство, со тоа што најпрво во чл. 2 е основна цел, а во чл. 3 е едно од основните начела. Дилемата, секако, којашто се поставува за судијата, е дали воедначувањето на казнената политика може да претставува начело, ако се има во предвид чл. 101 од Уставот на РМ, според кој Врховниот суд на РМ, како највисок суд во системот на правораздавањето има единствена надлежност за воедначување на судската практика.

Комисијата за воедначување на казнената политика согласно чл. 5 од ЗОВОК, е независно и советодавно тело кое се грижи за воедначување на казнената политика во изрекувањето на казните преку предлагање критериуми за одредување на видот и одмерување на висината на казната и истата е составена од седум члена кои ги избира Собранието на Република Македонија со мандат од четири години, со право на повторен избор од кои: два члена се избираат по предлог на Јавниот обвинител на Република Македонија, од редот на јавните обвинители со најмалку 10 години работно искуство во кривичната материја, два члена се избираат по предлог на Судскиот совет на Република Македонија од редот судии со најмалку 10 години работно искуство во кривичната материја, еден член се избира по предлог на Адвокатската комора на Македонија од редот на адвокатите со најмалку 10 години работно искуство во кривичната материја, еден член се избира по предлог на министерот за правда, од редот на редовните или вонредните професори по предметите од казнената област и еден член се избира по предлог на Владата на Република Македонија, од редот на редовните или вонредните професори по предметите од казнената област.

Иако се очекува, во правни системи во кој доминантаната улога да ја има највисокиот орган во системот на правораздавањето, а тоа е

Врховниот суд на РМ, законодавецот согласно воспоставениот концепт на пишување на законот во чл. 1, повторно ја занемарува улогата на судот, со предиманзионирање на местото и улогата на Јавниот обвинител, па така при таксативното набројување, најпрво наведува дека јавниот обвинител на Република Македонија, предлага два члена од редот на јавните обвинители со најмалку 10 години работно искуство во кривичната материја, за да потоа наведе дека два члена се избираат по предлог на Судскиот совет на Република Македонија од редот судии со најмалку 10 години работно искуство во кривичната материја.

Зачудува местото и улогата на Судскиот совет на Република Македонија, и негово озаконување како на орган кој е дел од воедначувањето на казнената политика, иако според ниту еден закон не може да му припадне такво право, ако се имаат во предвид Уставните и законски надлежни. Дали таквиот концепт уште повеќе не претставува несупашна алатка за директен упат во независноста на судскиот систем, ако се имаат во предвид составот и надлежностите на Судскиот совет во кој партиципираат со свои преставници, трите власти, вклучително и предлозите и кандидатите на претседателот на државата. Се чини дека законодавецот подзаборавил дека одмерувањето на казните е дел од судската надлежност.

Законодавецот понатаму се обидел да ги дефинира надлежностите на Комисијата, па навел дека, ја следи и анализира казнената политика на судовите во Република Македонија, во смисла на целите на казнувањето (т.е. утврдената казна, запретената казна, способноста за вина, превенцијата и рехабилитацијата, како и пресудите донесени врз основа на спогодба меѓу јавниот обвинител и обвинетиот); предлага мерки за обезбедување на сигурност и правичност во исполнувањето на целите на казнувањето, заради избегнување на неоправдан диспарат меѓу сторителите на кривични дела со слични карактеристики осудени за исти или слични кривични дела (според објективната категоризација на кривични дела согласно овој закон), со почитување на диспозицијата на судот при оцената на отежнувачките и олеснувачките околности; доставува предлози до Министерството за правда на Република Македонија за изменување и дополнување на Кривичниот законик и на овој закон; доставува годишен извештај до Собранието на Република Македонија; до Министерството за правда доставува шестмесечни извештаи за прашањата од нејзина надлежност, за што Министерството ја известува Владата на Република Македонија и доставува известувања до Судскиот совет на Република Македонија, Советот на јавни обвинители, до Врховниот суд на Република Македонија и Јавниот обвинител на Република Македонија за примената на овој закон по судови и дава предлози и укажувања за начинот на воедначување на казнената политика, со што повторно ја пренагласува доминантната улога на несудските органи, за истовремено да ја балансира позицијата на Судскиот совет на РМ, со улогата и позицијата на Советот на јавните обвинители.

Иако, авторот на текстот помисли дека законодавецот го заборавил судијата, во глава три, чл. 9 од ЗОВОК, за првпат во текстот се наведува дека, одредувањето на видот и одмерувањето на висината на кривичните санкции судијата го врши врз основа на следниве објективни критериуми: 1. објективна категоризација на кривичното дело и 2. поранешниот живот на сторителот на кривичното дело.

И, покрај фактот што судијата е господар на постапката, раководи со главната расправа и ја изрекува кривичната санкција, за законодавецот е многу побитна улогата на странките во постапката, занемарувајќи го ноторниот факт дека одмерувањето на санкциите и оцената на отежнителните и олеснителните околности е изворна судска надлежност.

Иако, не се пренагласува улогата на судијата во примената на ЗОВОК, за сметка на јавниот обвинител, што е невообичаено, сепак судијата е тој којшто ја има доминантната улога, согласно утврдените објективни и законски утврдени критериуми и врши детекција на објективната / хоризонтална/ и вертикална категоризација на кривичното дело.

При договарањето на јавниот обвинител и обвинетиот во текот на истражната постапка и во скратената постапка до поднесување на обвинителниот предлог, не може да биде договорена казна помала од 50% од казната што би била изречена со примена на одредбите на овој закон во редовна судска постапка. При договарањето на јавниот обвинител и обвинетиот во фазата на оцена на обвинителниот акт, не може да биде договорена казна помала од 60% од казната што би била изречена со примена на одредбите на овој закон во редовна судска постапка.

Ваквата концепциска поставеност на улогата на јавниот обвинител е детерминирана од неговата улога според новиот ЗКП, според кој предмет на спогодување е видот и висината на санкцијата што ќе се предложи во предлог-спогодбата, а можно е во рамките на спогодувањето да се вклучи и пријавеното имотно-правно барање од оштетениот. По примерот на италијанската постапка за изрекување пресуда на предлог на странките во македонското законодавство е предвидена постапка за донесување пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот во истражната постапка (Глава XXIX). ЗКП за првпат овозможува спогодување на странките со цел за постигнување заедничко прифатливо решение уште во фазата на истрагата. Поаѓајќи од овластувањата на странките во постапката, во предметите за кривични дела за кои гонењето се презема по службена должност, јавниот обвинител, помеѓу другото, има право и должност да преговара и да се спогодува со обвинетиот за признавање на вина, на начин и под услови определени со ЗКП, а обвинетиот има право слободно да ја изнесе својата одбрана, да не биде присилен да даде исказ против себе или своите блиски или да признае вина како и да има можност да се изјасни за фактите и доказите кои го товарат и да ги изнесе сите факти и докази кои му одат во прилог.

Во оваа фаза на примена на ЗКП, за првпат доаѓа нагласената улога на судијата, и тоа судијата на претходната постапка, кој освен улогата на гарант за заштита на индивидуалните права и слободи на поединецот во текот на предистражната и истражната постапка се јавува и во улога на судечки судија - судија кој донесува пресуда во текот на истрагата. Постапката за донесувањето пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот во истрагата има, во основа, две фази, и тоа фаза која се однесува на условите за поднесување на предлог - спогодбата до судијата на претходната постапка и втората фаза која се однесува на оценка на предлог - спогодбата и која настапува по нејзиното поднесување до судијата за претходна постапка, а се карактеризира со нејзиното разгледување на посебно рочиште за чијшто тек се води записник, оценка дали е предлог-спогодбата доброволно поднесена и дали осомничениот е свесен за правните последици од нејзиното прифаќање, за последиците сврзани за имотно-правното побарување и за трошоците на кривичната постапка, за потоа да ја изрече и кривичната санкција за која се спогодиле јавниот обвинител и осомничениот.

Ако, судијата на претходната постапка ја прифати предлог-спогодбата ќе изрече пресуда во која не смее да изрече санкција различна од онаа содржана во предлог-спогодбата. Пресудата ги содржи елементите на осудителна пресуда, веднаш се објавува, се изработува во писмена форма во рок од три дена од објавувањето и без одлагање им се доставува на јавниот обвинител, осомничениот и неговиот бранител. Тоа значи дека при дефинирањето на предлог-спогодбата јавниот обвинител се раководел од чл. 20 од ЗОВОВК, а судијата на претходната постапка индиректно ги применил одредбите на ЗОВОВК со самото прифаќање на спогодбата, што укажува на неговата активна улога од примената на законот.

Ако се следи концептот на законот, одредбите од делот IV и V од ЗОВОВК, можат да се оценат како крајно проблематични прати фактот што се со колизија со чл. 41 од КЗ.

ЗКП предвидува неколку можности за давање изјава за признавање вина на обвинетиот која има влијание врз натамошниот тек на постапувањето, односно природата на процесните дејствија што ќе бидат преземени, но истовремено признавањето на вината во различните фази на постапката има суштинско квалитативно значење при определувањето на видот и висината на кривичната санкција, имајќи ја во предвид одредбата од чл. 21 од ЗОВОВК, според која во текот на главната расправа, по одржувањето на воведните говори на странките, ако обвинетиот ја признае вината судот не може да му изрече на обвинетиот казна помала од 70% од казната што би била изречена со примена на одредбите на овој закон во редовна судска постапка.

Ваквата математичка рамка на судија, несомнено ја ограничува неговата положба од аспект на слободното судиско уверување, а признавањето на вината во различни фази на постапката директно го поврзува со волјата на

обвинетиот која пак од друга страна зависи и е во директан корелација со видот и висината на кривичната санкција согласно ЗОВОВК.

Сосема е невообичаено, за истородно кривично дело, во услови на признавање на вина во различни стадиуми на постапката на осомничениот да му биде изречена различна кривична санкција. Дали тоа претставува воедначување на казнената политика и реализација на начелата на законот, или законско невоедначување на осомничените и ставање во понерамноправна положба на сите оние осомничени лица кои бараат правдата да ја остварат во редовна судска постапка со изведување на сите докази и ризикуваат доколку бидат огласени за виновни да добијат многу повисока кривична санкција за сметка на оние осомничени кои признале вина во пораната фаза на постапката.

Научната јавност во повеќе наврати укажува дека ваквиот природ, не само што го „врамува“, судијата, туку и бара преку математички операции со собирање на определен број поени да ја определи кривичната санкција на осомничениот и дека со вакво концеп, одредени ИТ решенија можат во целост да ја заменат улогата на судијата, чијашто улога би била беспредметна.

Посебно треба да се забележи дека креаторите на законот, направиле негативна предвидливост кога се работи за изрекување на кривичната санкција на начин што дефинирале 36 олеснителни околности, а 35 отежнувачки околности, при што вреднувањето, со 127 поени вкупно ги вреднувале олеснителните околности, за сметка на отежнителните околности кои се вреднувани со вкупно 200 поени, или разлика во 73 поени во корист на отежнителните околности, што упатува на негативниот пристап на предвидливоста и наклонетоста кон отежнувачките околности кои во ваква состојба секогаш упатуваат на изрекување на ефективна казна, што е во спротивност со начелото на индивидуализација на казната. Во ваква состојба судијата кој е должен да го применува Законот е доведен во состојба на барање и дополнителни околности, кој би му овозможиле воспоставување на баланс помеѓу отежнителните и олеснителните околности, особено ако се имаат во предвид кривичните дела извршени од небрежност. Се поставува прашањето кои биле причините што законодавецот, отежнителните околности ги вреднувал со 73 поени повеќе за сметка на олеснителните и дали тоа за него претставува клучниот елемент со кој се раководи при воедначувањето и потребата од поострувањето на казнената политика и кој биле критериумите за поединечно вреднување со одреден број поени на секоја посебна околност. Таков одговор досега судиите немаат добиено.

Доминанатата улога на судијата согласно ЗКП, исто така е забележлива и со изјавата за признавање вина во текот на главната расправа, каде постои можност за давање изјава за признавање вина во фазата на главната расправа и тоа по воведните говори на странките, а пред почетокот на

доказната постапка. Притоа, претседателот на советот може да го повика обвинетиот да се произнесе дали се чувствува виновен за сите или некои кривични дела од обвинението, односно обвинетиот може сам да побара да биде испитан. На првото рочиште од главната расправа, без оглед на природата и тежината на кривичното дело за кое се води постапката, во текот на испитувањето на обвинетиот, обвинетиот може доброволно да ја признае вината во однос на една или повеќе кривични дела од обвинението. По даденото признание за вината, претседателот на советот е должен да испита, дали признание е доброволно и дали обвинетиот е свесен за правните последици од признавањето на вината, за последиците сврзани за имотно-правното побарување и трошоците на кривичната постапка. Доколку изјавата за признавање вина биде прифатена, во доказна постапка ќе се изведуваат само доказите што однесуваат на одлуката за кривичната санкција. Доколку изјавата за признавање вина не биде прифатена, главната расправа продолжува, а изјавата не може да се користи како доказ во текот на доказната постапка. По однос на пресудата или делот од пресудата што е донесена како резултат на признавањето на вината на обвинетиот во текот на главната расправа, обвинетиот не може да поднесе жалба поради погрешно или нецелосно утврдена фактичка состојба. Новините во однос на изјавата за признавање вина овозможуваат рационализирање на дејствијата што ја чинат главната расправа, при што тежиштето од прашањата за вината, кривичната одговорност на обвинетиот и фактичката состојба се пренесува на прашањата сврзани за видот и висината на кривичната санкција според одредбите на ЗОВОВК, што повтрито тежиштето на целата постапка се префрла исклучиво на одмерувањето на кривичната санкција, каде во фокус се одбраната и судијата, и тоа, одбраната преку изнесување на аргументи за применливоста на олеснителните околности и математичката оценка на судијата за збирот на поените.

Активната улога на судијата во примената на ЗОВОВК, исто така доаѓа во предвид и во примената на чл. 16, каде што законодавецот навел дека, доколку судот утврди казна затвор во траење до 24 месеци, а при евалуацијата во значителен обем преовладуваат олеснувачки околности, при што разликата е најмалку 5 поени во корист на олеснувачките околности, може вака утврдената казна затвор да ја услови или да примени некоја од другите алтернативни мерки предвидени во членот 48-а од Кривичниот законик, ако оцени дека и со изречената условна осуда или друга алтернативна мерка ќе се постигнат целите на казнувањето во смисла на специјалната и генералната превенција.

Методолошки таквата концепциска поставеност навидум претставува лесна математичка операција на собирање и одземање, во сите оние ситуации кога судот вон секако разумно сомневање утврди дека сторителот го извршил кривичното дело, кое му се става на товар, при што е должен да ги започне да ги засметува олеснувачките и отежнувачките околности, а кое се врши со додавање, односно одземање на поени, при што почетната

основа претставува средната вредност на утврдената висина на казната во секоја вретикална категорија согласно табелата која претставува прилог на ЗОВОВК.

Искуствата укажуваат дека пренагласеноста во вреднувањето на отежнителните околности за сметка на засметаните поени на олеснителните околности, ги доведува во нерамноправна и необјективизирана положба осомничените во сите оние случаи кога се јавуваат како повторници, доколку претходно извршиле кривично дело од небрежност и е практично невозможно воспоставување на баланс помеѓу висината на поените со кои се вреднуваат отежнителните, за сметка на висината на поените со кои се вреднуваат олеснителните околности. Токму таквиот коцепт во вреднувањето ја нагласува основаната димензија и цел на законодавецот за поострување на казнената политика и неводејќи сметка за индивидуализацијата на казната.

Користена литература:

1. Брашер Тајд, Л. (2012): *Анализа на македонската казнена политика и препораки за нејзиниот иден развој: Кон поеднообразен систем, ОБСЕ Мисија во Скопје.*
2. Бужаровска – Лажетиќ, Г. Калајџиев, Г. Majkl G. Karnavas, Dejvid Re, Спогодување на вина: прирачник за практичари, www.osce.org/skopje/78150.
3. Бужаровска – Лажетиќ, Г. и Тупанчески, Н. (2015): *Sentencing Guidelines – Парадоксот на Македонското законодавство, Стручно списание Правник бр. 286, октомври.*
4. Бужаровска – Лажетиќ, Г. (2014): *Problemi kaznene politike u okviru sporazumevanja o krivicnoj sankciji u Republici Makedoniji, Kaznena politika kao instrument drzavna politika kriminaliteta, Banja Luka.*
5. Бужаровска – Лажетиќ, Г. (2014): *Невоједначената казнена политика и нејзиното влијание врз спогодувањето за кривична санкција според Законот за кривичната постапка, МРКПК, Трудот претходно е објавен во „Деловно право – издание за теорија и практика на правото“ (подетално на <http://mla.org.mk/default.aspx?SectionID=45&selection=2>) и презентира на 70-тата средба на правниците во Охрид, во организација на Здружението на правниците (подетални информации достапни на: <http://www.mla.org.mk/>).*
6. Бужаровска – Лажетиќ, Г., Камбовски, В., Калајџиев, Г., Крапац, Д. *Стратегија за реформа на казнената постапка, Скопје, 2007.*
7. Бужаровска – Лажетиќ, Г., Нанев, Л., Кошевалиска, О. *Слободно судско уверување и индивидуализација на санкциите во светлината на законските решенија за воедначување на казнената политика, Зборник на научни трудови, Втора научна меѓународна конференција Општествени промени во глобалниот свет, 03-04 септ. 2015, Штип, 1 (2). pp. 117-147. ISSN 978-608-244-267-9.*

8. Бужаровска Лажетиќ, Мисоски, Б (2009): Спогодување и медијација, МРКПК, бр. 2/2009 година.
9. Врховен суд на Република Македонија (2013): Упатство за одредување на видот и одмерување на висината на казната (со прилози) ,<http://www.pravdiko.mk/upatstva-za-odreduvane-na-vidot-i-odmeruvane>
10. Закон за изменување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ, бр. 28/2014 од 6.2.2014.
11. Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ, бр. 55/2013 од 16.4.2013;
12. Закон за кривична постапка, Службен весник на РМ, бр. 150/2010.
13. Закон за одредување на видот и одмерување на висината на казната, Службен весник на РМ, бр. 199/2014 од 30.12.2014.
14. Закон за судовите, Сл. весник на РМ бр. 58/2006, 62/2006, 35/2008 и 150/2010.
15. Камбовски и др., Одмерување на казната во законските рамки, МРКК, бр. 2-3, 2008.
16. Камбовски, В. (2004): Казнено право, Општ дел, Култура, Скопје.
17. Калајџиев, Г. Кој е кој во казненото правосудство во Република Македонија, МРКПК.
18. Калајџиев, Г., Курмехај, А. Правци и проблеми на реформите на казнената постапка во регионот, МРКПК.

Associate Professor Dr. Lazar Nanev²

THE ROLE OF THE JUDGE IN THE DETERMINATION OF THE TYPE AND THE LENGTH OF THE SENTENCE ACCORDING TO THE LAW ON THE DETERMINATION OF THE TYPE OF SENTENCE AND THE DETERMINATION OF THE LENGTH OF THE SENTENCE

1.02 Review Article
UDK 347.962:343.242 (497.7)

Abstract

Independence of the judiciary and human rights and freedoms is a necessary condition in the protection of the rights of every person, in accordance with the requirements of Article 6 of the Convention on Human Freedoms and Rights, the legal security and the public's confidence in the rule of law. The division of power into legislative, executive and judicial is one of the fundamental values defined in Article 8, paragraph 1, paragraph 4 of the Constitution of the Republic of Macedonia, and when all three authorities are in charge, they have their competencies, with the Supreme Court of The Republic of Macedonia, as the highest judicial authority in the system of law-making, in accordance with Article 101 of the Constitution of the Republic of Macedonia, has an obligation to ensure the unity in the application of laws by the courts.

Such jurisdiction also arises from the Law on Courts, which states that the Supreme Court of the Republic of Macedonia, on a general session, establishes basic views and basic legal opinions on issues of importance for ensuring the unique application of the zones by the courts. By adopting the Law on Determining the Type and Measuring the Penalty, although the legislator announced the equalization of the penal policy, and the dominant role of the judge, the practical application showed all the weaknesses and uncertainties, according to which, instead of equalizing, we have the exacerbation of the penal policy, instead equality and fairness, disregard of the principle of individualization of sentences, and bringing the imprisoned persons into an unequal position, rather than punitive frameworks controlling the penal policy, rather than free judicial conviction, the judges took another body to control their work, rather than judicial independence, a mathematical framework to judge. This paper covers a critical analysis of the practical application of the law, its inconsistencies, illogicalities and weaknesses.

Key words: criminal procedure, court, law, the law is executed, measuring the sentence, aggravating circumstances, mitigating circumstances.

²Goce Delcev University - Stip, Faculty of Law; Email: lazar.nanev@ugd.edu.mk.